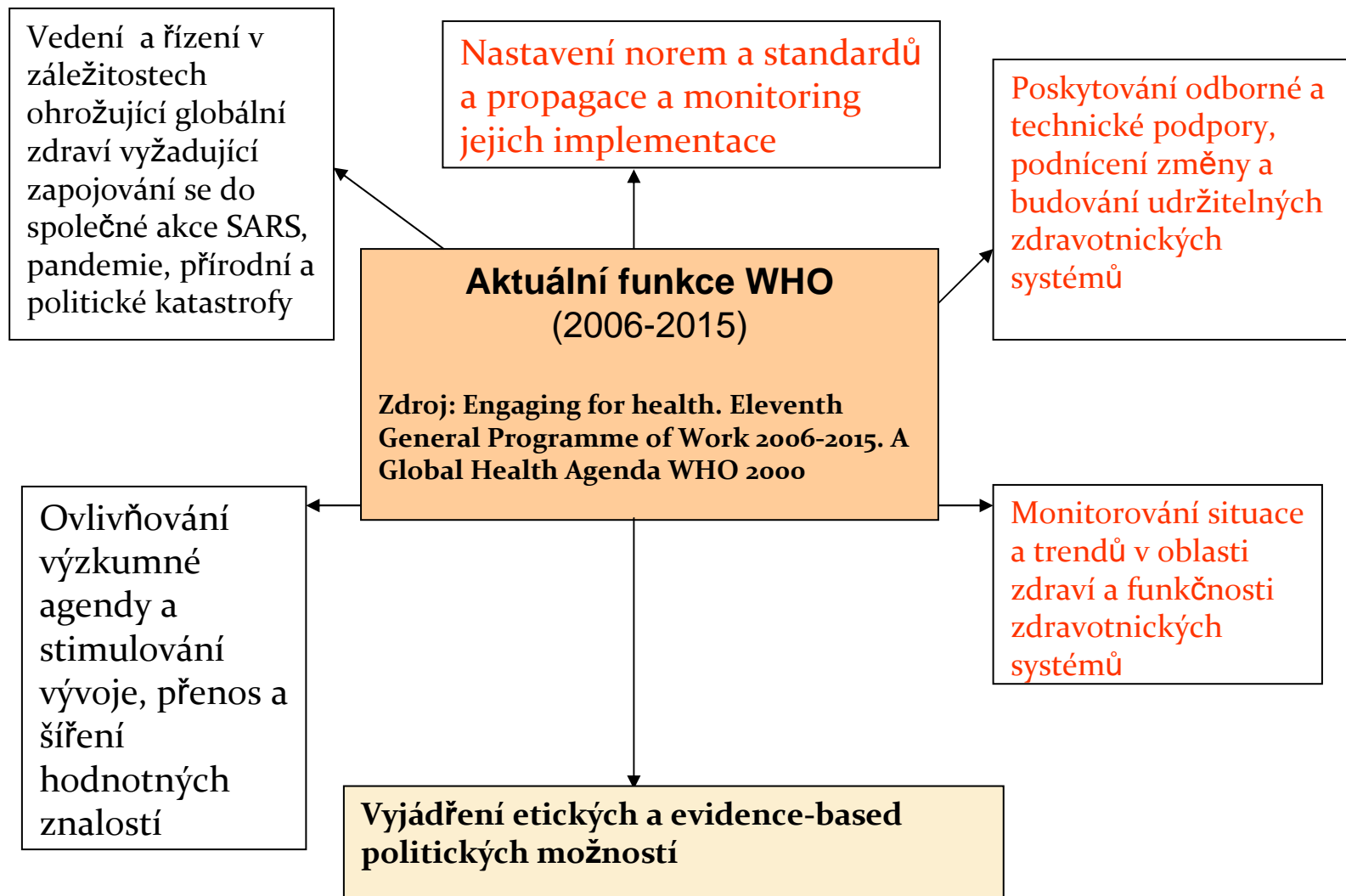

Kvalita péče a bezpečí pacientů v agendě WHO

MUDr. Alena Šteflová, Ph.D.
WHO Regional Office for Europe
Kancelář WHO v ČR

PŘÍNOS MINISTERSKÉ KONFERENCE O ZDRAVOTNÍCH SYSTÉMECH, TALLINN, 25. - 27. ČERVEN 2008

WHO European Ministerial
Conference on Health Systems:
"HEALTH SYSTEMS,
HEALTH AND WEALTH"

Tallinn, Estonia, 25–27 June 2008

www.euro.who.int/healthsystems2008

Talinská charta

- Podporovat transparentnost a zodpovídat za výkonnost zdravotnických systémů vedoucí k dosažení měřitelných výsledků
- Učinit zdravotnické systémy více reakce schopné vůči potřebám (responsiveness), prioritám a očekávání lidí a uznávat jejich práva a povinnosti s ohledem na jejich vlastní zdraví
- Pacienti chtějí mít přístup ke kvalitní péči a být si jisti, že poskytovatelé spoléhají na nejlepší dostupné průkazné informace, které lékařská věda nabízí, a využívají nejvhodnější technologii, aby zajistili vyšší efektivitu, kvalitu a pacientovu bezpečnost.
- *K tomu pacient potřebuje srovnatelné a srozumitelné informace o kvalitě jednotlivých poskytovatelů.*

Fakta z pohledu WHO

- Několik studií dokládajících alarmující čísla poškozování pacientů – 3,2 až 16,6% hospitalizovaných
- Studie amerického Institutu medicíny z roku 1999 odhadla, že téměř 98 000 úmrtí hospitalizovaných pacientů je způsobeno pochybením zdravotnického zařízení
- Odhaduje se, že 1,4 milionů lidí na světě získá infekci ve zdravotnickém zařízení; v EU 3 mil. infekcí ročně/ 50.000 úmrtí
- Polovina všech léků předepsána neadeqátně; nadužívání léků než je klinicky nezbytné, nevhodné používání
- Situace může být ještě vážnější v rozvojových zemích nebo v zemích s ekonomickou transformací
- Studie ekonomických ztrát (USA 17000-29000 mil. USD ročně, Velká Británie 2 400 mil. liber ročně)

Nekvalitní péče je nehumánní a zároveň neekonomická

Fakta z pohledu WHO

- **Problematika bezpečí pacienta musí být nezbytnou součástí programů zvyšování kvality zdravotní péče**
- **Nutné zahájení mezinárodně pojatého úsilí, které by iniciovalo národní zdravotní politiky k vytváření vlastních opatření**
- **Podpořit členské státy mezinárodně osvědčenými doporučeními, normami, standardy a společně sdílenými aktivitami**
- **Potřeba validních dat nejen z lékařského, ale i ekonomického hlediska**
- **Podpora výzkumu v této oblasti**

WHO a bezpečí pacienta

- **55. WHA v roce 2002 – přijetí rezoluce WHA 55.18 vybízí členské státy věnovat se tématu bezpečí pacienta a vytvořit systém opatření pro zlepšení bezpečnosti pacienta a kvality zdravotní péče**
- **57. WHA v roce 2004 odsouhlasila ustavení World Alliance for Patient Safety – jako mezinárodní iniciativa a platforma pro široké spektrum odborných oblastí „Patient Safety“**
- **Sekretariát je HQ Ženeva**
- **V každé regionální úřadovně WHO je ustaven tým odborníků, pracující v návaznosti na tuto alianci; každý region identifikuje vlastní priority**

Světová aliance pro bezpečí pacienta

Program aliance se zaměřuje na šest základních oblastí:

1. Globální výzvy bezpečí pacienta – kampaňovité zaměření na základní problematické okruhy – prevence nosokomiálních nákaz Clean care safety care - v rámci nich vydávány doporučené postupy
2. Pacienti pro bezpečí pacientů – s cílem zapojit pacienty a patientské organizace do programu Světové aliance; založen projekt Patients for Patient Safety
3. Taxonomie pro bezpečí pacientů – vytvoření mezinárodně uznávaných pojmů – standardy nezbytné pro sběr, evidenci a klasifikaci poškozujících událostí

Světová aliance pro bezpečí pacienta

4. Výzkum pro bezpečí pacientů – zlepšení metodologie a nástrojů pro hodnocení původu a rozsahu pochybení ve zdravotní péči
5. Řešení pro bezpečí pacientů– ustavena WHO spolupracující centra pro řešení pro bezpečí pacientů
 - Joint Commission on Accreditation of Healthcare Organizations JCAHO
 - Joint Commission International JCA (USA)
6. Hlásicí systém (Reporting and Learning) – vytvoření nástrojů a doporučených postupů pro systém zaznamenávající nešťastné události a pochybení; hlavním cílem systému je poučení ze zkušeností

Aktivity Aliance

- **Vydávání doporučených postupů a materiálů k podpoře členských zemí**
- **The Patient Safety Solutions - zveřejňovat dobré praxe vedoucí k redukci nežádoucích událostí - edice doporučených postupů - od roku 2007 vydáno 27 doporučení (zaměřené na hygienu rukou, bezpečné zacházení s krví, injekcemi, katetrizace, management sanitace a odpadů , identifikaci pacienta, prevence stranové záměny a další)**
- **Česká republika prostřednictvím MZ a jejich partnerů zajistila překlady a publikování vybraných „Solutions“ –zveřejnění na webu MZ – Kniha bezpečí**

Patient Safety

FIFTY-FIFTH WORLD HEALTH ASSEMBLY

WHA55.18

Agenda item 13.9

18 May 2002

Quality of care: patient safety

“World Alliance for Patient Safety”

- 1st Global challenge
Clean Care is Safer Care, 2005-2006
- 2nd Global challenge
Safe Surgery Saves Lives, 2008

3rd Global challenge Antimicrobial Resistance

3d Global challenge: *Antimicrobial Resistance*

- *Iniciativa vyhlášena v r. 2010*
- *Dramaticky se zvyšující ATB resistance jako výsledek neodpovídajícího a nadměrného užívání ATB*
- *Polovina všech léků předepsána neadekvátně; polovina pacientů je užívá nesprávně*

Smlouvy BCA uzavírané mezi MZ a WHO EURO

Zlepšení v oblasti bezpečí pacientů

- Podpora zavedení národního registru hlášení nežádoucích událostí při poskytování zdravotní péče v lůžkových zařízeních a v primární péči

ATB politika a kontrola rezistence

- Racionální užívání léků vzděláváním lékařů a pacientů v oblasti předepisování ATB s ohledem na jejich rezistenci a bezpečnost

Podpora zdraví v nemocnicích

- Implementace WHO programu Health promoting Hospitals and Health Services – vyškolení koordinátorů ve ZZ v postupech při začleňování mezinárodních standardů podpory zdraví a výkonnostních ukazatelů do systému řízení kvality péče a bezpečnosti pacientů dle manuálu WHO Europe

WHO projekty zaměřené na ZZ

- **Zdraví podporující nemocnice (HPH)** –Mezinárodní síť zdravých nemocnic (HPH) - snaha MZ vytvořit Národní síť - „kvalita pracovního života“
- **Smooke-free Hospital** - Evropská síť; ČR participuje
- **Patient Safety Friendly Hospital Initiative (PSFHI)**
- **Projekt PATH** - komplexní přístup k posuzování výkonnosti nemocnic s cílem zvyšování kvality péče – cestou sdílených indikátorů, dobrých praxí (zástupce z ČR)
- ***networking – propojování zainteresovaných subjektů do sítí, sdílení ze stejných metodik, umožňující vzájemné srovnání a předávání si dobrých praxí a poučování se ze špatných praxí***

Rámec WHO pro hodnocení výkonnosti zdravotnického systému – 3 cíle

- **Zdraví** - jak dokáže zdravotní systém zajistit zdraví populace
- **Spravedlivé financování** - jak dokáže řídit finanční toky ve zdravotnickém systému
- **Responsiveness** - jak dokáže zdravotnický systém reagovat na potřeby pacientů
 - kvalita interakce mezi pacientem a poskytovatelem a kvalita této interakce se měří prostřednictvím zkušenosti pacientů s poskytnutou péčí.

Odborné články a publikace WHO – A Framework for Measuring responsiveness; Policy Brief Configuring the hospital in the 21st century (European Observatory on Health Systems and Policies)

Základní premisy pro hodnocení výkonnosti ZZ

- **Sjednocování metodik** pro měření kvality a výkonnosti zdravotnických subjektů – metodicky korektní postupy zajišťující validní data jsou předpokladem srovnatelnosti výsledků (ve vývojovém trendu - účinnost přijatých opatření, porovnání jednotlivých zařízení);
- **Zapojení pacientů** do měření výkonnosti a kvality zdravotnického systému/zdravotnického zařízení
 - Posiluje a podporuje jejich roli jako spolutvůrců péče o zdraví
- ***Prezentace srovnatelných výstupů a dat ZZ zajišťuje zároveň jejich srozumitelnost i pro pacienty, jejich lepší informovanost a orientaci ve zdravotnickém systému a ve svém důsledku tak vede i ke zvýšení jejich spokojenosti s poskytovanými zdravotnickými službami.***

Kde získat další informace?

- World Alliance for Patient Safety:

http://www.who.int/patient_safety

- Webové stránky WHO na adresách:

<http://www.who.int/>

<http://www.euro.who.int>

<http://www.who.cz>